NEPŮJČOVAT

13.V.54 – 1 P

Václav J e l í n e k

S K A N D Á L V O B R A Z Á R N Ě

Komedie nanesená v rámci linie se zvláštním přihlédnutím k otázkám současnosti.

Celá obrazárna má deset obrazů s mezikresbami.

Přestávka může být po pátém obraze.

Hudbu k písničce "Kde to věží?" složil E.F.Burian, nositel Řádu práce, text i hudbu k písni "Údernice z Pardubic" Oldřich Daneš a hudbu k závěrečné písničce o kritice Vlastimil Pinkas.

Komedie „Skandál v obrazárně" je souborem deseti různých obrazů ze současnosti. Některé obrazy mají dodatkové dohry s vystupujícími postavami před oponou. Je to v podstatě jakási pohotová reakce kritisovaných, o níž se hovoří v krátičkém úvodu.

V Armádním uměleckém divadle byla celá komedie řešena tak, že se jednotlivé obrazy hrály před malovanými prospekty vyjadřujícími prostředí jednotlivé scénky. Tak na příklad prvý obraz „Kvůli ženě" byl hrán před obrovskou kuchyňskou vyšívanou „kuchařkou" u prostého kuchyňského stolu.

- o O o -

LAS
REPRODUKTORU

/do stlumené hudby/.
„Služební hlášení! Vážení přátelé! Hluboce litujeme a žádáme vás o prominutí. Opravte si malou technickou chybu, která se vloudila do propagačního materiálu. Nehrajeme totiž humornou komedii Skandál v obrazárně, jak je uvedeno na plakátech a dokonce v programech, nýbrž hru ze života od téhož autora. Všem, kdož si přejí znát podrobnější vysvětlení změny, sdělujeme: Forechte laskavě na svých místech frankovanou obálku s adresou a třemi podobenkami ve velikosti 8 x 9 x 3 a půl x 12. Těm, kdož chtějí, aby jim byl vzkaz zaslán doporučeně, at laskavé uvedou proč. - Upozornujeme, že před dnešním představením promluví autor. Konec služebního hlášení!"

ONFERENCIÉR /před oponou/.
Vážení přátelé! Dovolte, abych vám představil autora dnešní hry, který vám řekne několik slov.

UTOR /vyjde/.
Vážení přátelé!
/Chraptí, není slyšet./

onferenciér Říká - vážení přátelé -

utor /opět několik nesrozumitelných projevů/.

onferenciér Říká, abyste prominuli. Diskutoval se schvalovacími orgány.

utor /jenom jedno jednoslabičné slovo/.

onferenciér Říká - prý říkali, že věci, o nichž píše, jsou příliš vážné, než aby se z nich dělala legrace. Říká - proto upustil od původní taškařice a narychlo napsal několik obrázků ze současnosti.

tor /opět jednoslabičné slovo/.

nferenciér Říká - aby se vyhnul dalším námitkám, aby

prostě nenarazil, pozval na dnešní předsta-
vení lidi a lidičky, jichž se hra týká a
z jejichž života čerpal. Je to tak?

utor /souhlasí/.

onferenciér Říká, že tomu tak je.

utor /několik nesrozumitelných slov/.

onferenciér Říká, že po každém obraze budou mít pozvaní,
kteří sedí mezi vámi, možnost, vyjádřit se
k představení.

utor /několik nesrozumitelných slov/.

onferenciér Říká - že vám přeje příjemnou zábavu. Jeho
rodině se to moc líbilo - říká.

utor /jednoslabičné slovo/.

onferenciér Říká - že vám děkuje za pozornost, s jakou
jste si vyslechli jeho úvodní projev a žádá,
aby se začlo -

utor /jednoslabičné slovo/.

onferenciér Říká - kudy se odchází. Tudy -

/Odcházejí./ ↳ absurd

- o O o -

I.

K V Ů L I Ž E N Ě.

Rodinný gobelin.

O S O B Y:

Pivoňka

Pivoňková

Novotná

Sýkora

Místo děje: v domácnosti u Pivoňků.

V dohře před oponou autor jako konferenciér s Pivoňkou.

PIVOŇKOVÁ — Pořád - péče o člověka! Jakápak péče. Všichni někam pojedou, jen my budeme doma.

PIVOŇKA — Přece ty poukazy neukradnu! Musí to mít nějakou formu - ne?

Pivoňková — Samé ohledy, samá forma - od čeho jsi proboha rekreačním referentem?

Pivoňka — Zklamal jsem někdy - nezklamal. Předloni jsme jeli do Jeseníku. Loni k Máchovu jezeru. Předtím jsme byli v Beskydech a dvakrát ve Špindlu. Co bys chtěla?

Pivoňková — Do Tater! Já chci do Tater! Petržílková se chlubila před celým barákem: byla jsem letos šest neděl v karanténě. Spravila se tam o dvě kila. Když může být Petržílková šest neděl v horoucích peklech, proč bych já nemohla na čtrnáct dní do Tater.

Pivoňka — Měj rozum. Musí to mít přece nějakou formu-. Do Tater je vybraný Ferda Novotný.

Pivoňková — Já jsem vosk? - Novotnýmu dali medaili a já nevím co - ještě ho vyberete do Tater. Ani se tam nebude umět representovat.

Pivoňka — Jsi, mamino, moc hr - ty bys neuměla dělat péči o člověka -. Pozval jsem dnes Novotného k nám, abych mu jako předal poukazy.

Pivoňková — Já mám, bože, packala!

Pivoňka — Abych mu jako předal poukazy. Pozval jsem i starýho Sýkoru. Toho zase posíláme k Máchovu jezeru.

Pivoňková — Sýkora ať jede. Já chci do Tater.

Pivoňka — Strpení - Novotný přijde -

Pivoňková — A odnese poukazy -

Pivoňka — Novotný přijde a poukazy si neodnese. Musí to mít přece nějakou formu... Už je tady! Trochu se uprav a usmívej se! Usmívat! Buď na něj příjemná - tak jen dál - volno -

NOVOTNÁ — Dobré odpoledne!

Pivoňka — Dobré odpoledne. - Hledáte manžela? Ještě tu nebyl, paní Novotná -

Pivoňková — Dobré odpoledne. Pěkný vzoreček a slušně je to ušitý!

Novotná — Jo slušně! Neměla jsem na to moc času. Já jdu místo mýho pro ty poukazy.

Pivoňka — Novotný nepřijde? Neco jsem pro něj měl.

Novotná — S tím není vydržení. Dospat nemuže. Teď už dává dohromady výbavu. Prvně jedeme ven. Povídá, zastav se tam, soudruh Pivonka ti dá poukazy - poděkuj - prý poděkuj, jako když posílá školačku.- A vy nepojedete nikam?

Pivonka — Nejdřív zasloužilí - jako Novotný. Poukazy jsou do Tater.

Pivoňková — Do těch Vysokých.

Novotná — Říkal můj - na Štrbu! Máme takovou knížku a v ní je i ta Štrba. Je tam pěkně.

Pivoňková — Loni tam zasypala lavina jednu mou známou. Jinak to tam ujde -

Novotná — To snad ne - ...

Pivoňka — Takhle nesmíš, mamino, na paní. Vystrašila vás, vidte -. Lavina, to už patří k horám. Neuplyne rok, aby se něco nesemlelo. Je to tři roky - zase můj známý. Prvně v Tatrách a už se nevrátil -. Nic si z toho, paní Novotná, nedělejte...

Novotná — Když je jeden opatrnej -

Pivoňka — Ovšem, opatrnosti nikdy nezbývá. Nejde jenom o lavinu. On se objeví v Tatrách i medvěd -

Novotná — V Tatrách?

Pivoňková — Na to pozor, paní Novotná. Viděla jsem jednou pokousanýho od vlka, ale to je ošklivý pohled. Odvezli ho do Štrby.

Novotná — To bylo taky v Tatrách - když snad je jeden opatrnej...

Pivoňka — Tatry jsou Tatry. Ty musí umět rekreant užít. Jak to neumí, vrací se zklamaný.

Novotná — Jednou jsme byli s mým na Křivoklátě. Zapasoval se do stínu hned u nádraží. Tam taky skončil. V Tatrách mu to ale nedovolím. Ven,

na vzduch, na skály!

Pivoňka — Ne tak docela - čím výš, tím řidší vzduch. Uklouzne po ledovci a přijdeme o našeho dobrého Novotného. Tatry - to není Svatý Kopeček!

Novotná — To má člověk před cestou všechno slyšet! Dobře, že jsem šla pro poukazy sama. Copak byste nám ještě poradili - hadi tam nejsou?

Pivoňková — Zrovna jsem si myslela. Chudák Melichar - vyšel si pár kroků za Štrbu...

Novotná — Kousl ho had -

Pivoňka — Ukousali ho -

Novotná — Když snad je jeden opatrnej -

Pivoňka — A ještě něco - a berte to, paní Novotná, jako přátelské poučení.

Novotná — Já jsem ráda, že se člověk doví, co a jak.

Pivoňka — O Novotným tam budou určitě vědět. Dbejte na to, at se také večer objeví mezi společností. At si s vámi v baru zatancuje, to se v Tatrách dělá. I ten taneček k tomu patří. Nebude se mu chtít, znám ho.

Novotná — Tancovat se bude. Černý šaty si vezme. Ale do slušného lokálu.

Pivoňka — Správně. Musíme se učit žít. Máme pořád dost případů, kdy se rekreant rozjede do hor a nemá ani tu nejjednoduší horolezeckou výstroj.

Pivoňková — To je potom hrozně trapná věc.

Pivoňka — Každopádně. Stát pečuje o člověka. Dá si s člověkem práci. Dá mu poukaz do Tater. A on si potom takový rekreant vyjede, nemá lano...

Novotná — Máme...

Pivoňka — ...nemá kožené kalhoty, nemá cvočky v botách, nemá ani skoby do skal, nemá ani bernardýna...

Novotná — Bernardýna?

Pivoňka — Bernardýn přece běží, čuchá a najde zbloudi-

lého ve vánici. Že nemáte bernardýna?

ovotná — To nemáme - když je snad jeden opatrnej - tak budu něco podpisovat - ne - děkuji - jste moc hodní. Můj už bude jistě jako na jehlách -

ivoňka — Jeden poukaz -

ivoňková — Tatry! Já už si na nic nevzpomenu!

ovotná — Poradili jste nám toho dost. Abych tu nenechala druhý poukaz - tak děkuji, taky za mýho. Škoda, že nemůžeme společně. A jestli se vám ten střih líbí, zastavte se, zastavte se, až se vrátíme z Tater. Ať se vám trochu odměním. Na shledanou!

ivoňka — Na shledanou!

ivoňková — Musí to mít nejakou formu. Ježíšmarjá, já mám mužskýho!

ivoňka — Dělám, co můžu. Řekne málem, že má i bernardýna, tak co? Ještě přijde Sýkora.

ivoňková — Máchovo jezero - já chtěla Novotnýho - to je moje gusto. Tatry! Na Sýkoru nejsem zvědavá.

ivoňka — Sýkora! Do toho mi nemluv!

ivoňková — Máchovo jezero!

ivoňka — Volno, vstupte!

ýkora — Dobrý odpoledne!

ivoňka — Dobrý.

ivoňková — Dobré odpoledne.

ýkora — Měl jsem doma vzkaz.

ivoňka — Posaď se, kamarádíčku, posaď. Čaj bude hned. A udělej si pohodlí -

ýkora — Nebudu zdržovat. Sobota odpoledne není na návštěvy. Uklízí se.

ivoňka — Je uklizeno. Cigaretu?

ýkora — Děkuju.

voňka — Proč jsem tě vlastně pozval. Děláš mi starosti, Sýkoro, velké starosti.

kora — Jestli něco proti mně máte, řeknéte to hned a otevřeně. Já se neurazím.

voňka — Nejlepší z celé dílny, a nechceš na rekreaci. Tak to ne. Na rekreaci jen ti nejlepší z nejlepších. Do nejkrásnějších koutů naší země jen Sýkorové a jim podobní. Je tu čaj, ber si. Sladíš hodně?

ýkora — Dvě kostky -

ivoňka — Dej mu, mamino, tři. Je to náš nejlepší pracovník. Všichni na tom máme zájem, aby jel. Zasloužíš si to a basta.

ýkora — To je jiná věc.

ivoňka — Člověče, uvědom si, co to je. Co by za to druhý dal. Jakou ti vlastně dává republika možnost. Tak se sakra vzpamatuj - pojedeš k Máchovu jezeru a hotovo.

ýkora — K jezeru? Já neplavu.

Pivoňka — Tak je tam parník. Jednou pojedeš přes jezero, zpátky se vrátíš pěšky. Po druhé půjdeš pěšky, vrátíš se parníkem přes jezero. Čtrnáct dní je pryč, ani se nenaděješ. Tak co?

Sýkora — Říkám ti, Pivoňko, před tvou ženou - já neplavu.

Pivoňka — Tak nepojedeš, viď. Vezmi si ještě zákusek -. To jenom abychom měli čisté svědomí před tebou a před tvou ženou, že jsme udělali všechno, abyste jeli.

Sýkora — Vlastně kvůli ženě -

Pivoňka — Mysleli jsme to s tebou, Sýkoro, dobře... Poukazy se musejí nějak využitkovat...

Sýkora — Máš pravdu. Kvůli ženě bych měl... Nikdy nic chudák neužila, nikde nebyla. Já tedy, Pivonko, pojedu. Ať udělám ženě radost a vám taky.

Pivoňková — /upustí šálek/. Taková škoda!

Sýkora — Střepy, říká se štěstí.

ivoňka — K tomu Máchovu jezeru... A vážne neplaveš?

ýkora — Neplavu. Ale kvůli ženě. Znáš to, Pivoňko. Třebu by nic neřekla a třeba by si taky posteskla. Já pojedu.

ivoňka — A plave tvoje žena?

ýkora — Kdepak. My jsme oba ze suchýho kraje.

ivoňka — Ono se, Sýkoro, nezdá, ale jezero je záludná věc. Párkrát ti žblunkne do nosu a jak neumíš plavat, modráš... Na to pozor!

ýkora — Do vody mě moc nedostanou. Moji také ne, já takhle do lesa na houby. Abych tě nezdržoval, Pivoňko... budeme se muset taky připrchystat.

ivoňka — Popřej kamarádovi trochu rozprávky. Neuvidím tě čtrnáct dní. Budeš lítat po lesích, kráječ hříbky... co sbíráš?

ýkora — Všechno. Hříbky, lišky, křemenáky...

ivoňka — Tam bych pro to nebyl.

ýkora — Pro co?

ivoňka — Sbírat houby kolem Máchova jezera.

ýkora — A proč? To by pro mě nemělo vůbec žádnou cenu. To bych moh zůstat rovnou doma.

ivoňka — Buď opatrnej - máme důvěrnou zprávu, to víš, takové maléry se nedostanou ven. Roste tam hříbek, nepoznáš ho od normálního, vůni stejnou, barvu stejnou, chut... dva rekreanti už jsou za zdí. V jednom případě celá rodina i listonoš, co jim zrovna přinesl expres a kterýho pozvali ke stolu...

ýkora — Zatracená rekreace.

ivoňka — Tolik jenom jako na cestu. Jedeš, viď?

ýkora — No - já doufám, že to tam nejak s mámou vytlučeme.

ivoňka — A taky si na nás někdy vzpomeň, až si takhle odpoledne za slunečna vyjdeš s mámou v šortkách na pláž.

ora — V čem?

ivoňka — V šortkách. Můžeme ti je půjčit... beze vše-
ho... Mamino, ukaž tadyhle Sýkorovi naše
šortky. Na pláži se chodí v šortkách. Budeš
se procházet, slunce se do vás opře, ani se
ti nezastýská.

ivoňková — /ukazuje šortky/.
Tyhle by byly pro vás a tyhle by oblékla pa-
ní. Není tak silná!

ýkora — V krátkých kalhotách?

ivoňka — V šortkách... vezmi si koláčky a ber si
s těmi oříšky. Naší maminy specialita.

ýkora — Pivoňko, jsi hodný člověk. Děláš referenta
svědomitě. Ale nezlob se já nepojedu.

ivoňka — Copak? Co tě to najednou napadlo?

ýkora — Nic... nepojedu.

ivoňka — Neblázni, Sýkoro. Jestli nemáš šortky, tak
jsou u nás k mání.

ýkora — Tady máš poukazy... Koláčky s oříškama máte
moc dobrý, budte zdrávi! Děkuji, děkuji a
na shledanou.
/Odbíhá./

ivoňka — Tak to zabal, já vyplním poukazy.

ivoňková — Zase ta voda...

ivoňka — Ber Máchovo jezero a nenafukuj se. Dělám to
stejně všechno kvuli tobě.

ivoňková — Ale naposled. Příště chci Tatry - vstupte!

ÝKORA — /vejde/.
Pivoňko - pujč mi ty šortky... Znáš to -
kvůli ženě!

- o O o -

/před oponou/.

JTOR Je prosím někdo z uvedených přítomen? Pozváni byli jak pan Pivonka, tak paní Pivonková, ale i paní Novotná a pan Sýkora. Je-li někdo z jmenovaných v hledišti, nebojte se a pojďte sem nahoru. Jenom na pár slov -

IVOŇKA Já jsem Pivoňka. Podívejte se - ne, co bysme si podávali ruce, za co. Jak se jmenujete, přečtu si na plakátech. To mi pro advokáta stačí. - Chci ale vědět, kdo to řekl? Kdo to řek? Novotná nebo Sýkora? Nebo oba? Podívejte se: můj bratr dělá v Kunčicích. Sestra na krajském výboru obránců míru. Sedmdesátiletý otec ještě pracuje ve výkupu. Za první republiky míval vždycky dobré smýšlení. O lidi se umím starat. Já se divím, že takové divadlo, jako je vaše, může se propůjčit k takovýmuhle napadání. Já jsem pozval dvacet lidí z ulice, aby se šli podívat. Jak ti lidé k tomu přijdou, aby si zaplatili a viděli, jak tu člověka napadáte. No! Co se stalo? Novotný jel s Novotnou a Sýkora taky. - Máte štěstí, že je žena zrovna na rekreaci! Doufám, že to stáhnete s programu. To budu totiž žádat na advokátovi. A s vámi si to ještě vyřídím kádrové. - Kudy se odchází?

tor Tudy!

- o O o -

II.

S L Á V A, M Á M E R E F E R E N T A !

Zajímavá suchá jehla.

O S O B Y:

Průvodce

Muž

Automatický referent

Místo děje: zákoutí na výstavě zlepšovacích námětů.

PRŮVODCE ...a tu se dostáváme do závěrečné části naší výstavky zlepšovacích návrhů. Dovolují si vás upozornit, vážení, že jste v experimentálním oddelení. Vynálezy a patenty zde vystavené teprve čekají na své uplatnění a uvedení v život. Pohledte sem! Přiznejme si, že nebývalo vždy snadné opatrit na poslední chvíli referenta. Referent slíbil, referent potvrdil. Přijde chřipka či cokoli jiného, referent nemůže. Odložit schůzi? Proč? Poslední vynález třicetiletého, dosud neznámého holičského pomocníka Josefa Čančíka zbavuje nás starostí. Svoláme si schůzi. Sál je nabit. Sál se otřásá. Panenské jablko, ba předmět mnohem menší by nepropadl. Dychtivci se tísní ještě v přísálí a všichni netrpělivě očekávají příjezd referenta. Však hle! Předseda dostane telegram, že referentu vzali mandle. Co teď? Jděte, lidé, jděte domů? O ne - poslední vynález třicetiletého, dosud neznámého holičského pomocníka Josefa Čančíka zbavuje nás starostí. Objednáme si jeho automatisovaného referenta. Referenta dopravíme a on promluví k dané okolnosti. Používejte služeb Čančíkova referenta. Tím jsme skončili, vážení, prohlídku naší výstavky nejnovějších vynálezů. Těšíme se, že nás opět brzy poctíte svou návštěvou a podepíšete se nám do pamětní knihy. Přejete-li si foto třicetiletého, dosud neznámého holičského pomocníka Josefa Čančíka, můžete dostat.

nejenom jako stroj.

MUŽ Zajímavé...

Průvodce Nejenom zajímavé. Sensace. Úplná sensace. Převrat by se řeklo. Vhodí se dvacet pět haléřů - máte prosím dvacet pět haléřů -

Muž Prosím -. Jako včera u nás. - Čekáme a nic. Prý se jim vylágrovala na cestě mašina. Tak jsme šli domů. Přece nebudeme čekat na referenta do soudného dne -

Průvodce Škoda, že jste neznali poslední vynález třicetiletého, dosud neznámého holičského pomocníka Josefa Čančíka. Použijeme pětadvacetníčku a poslechneme si Čančíkova referenta na to vaše včerejší thema - jak jste to říkal -

Muž Měl si vykládat rozum o bezpečnosti práce -

Průvodce Správně - Čančíkův referent pohovoří o otázkách bezpečnosti práce -

/Odchází./

REFERENT /rozsvítí se a spustí/.
Vážený soudruhu, vážená soudružko, vážení soudruzi a soudružky! Upravte si podle pohlaví jednotlivých přítomných. - Vratme se trochu zpět. Dnešní doba klade na nás velké, avšak čestné úkoly. Musíme si ovšem nezastřeně a otevřeně chtěj nechtěj postavit vedle toho pobočnou otázku, jak se vlastně přičiňujeme v rámci úspěšného zdolávání těžkostí růstu o splnění radostných a zářných perspektiv. A tu si musíme sebekriticky přiznat. Ne dosti. Máme ještě mnoho chyb, práce se nám však daří.

Průvodce /zarazí referenta a chce vložit nový petadvacetník/.

Muž Promiňte - mne totiž ta bezpečnost práce tak nezajímá, já bych raději, kdyby mi zareferoval o drátěnkách na nádobí -

Průvodce Prosím - drátěnky na nádobí -
/Vloží petadvacetník, referent se rozsvítí a spustí./

Referent Předem vás chci upozornit, že jsem neměl velkou možnost připravit si referát. Budu proto stručný a uchopím hned celý problém za hlavní článek. Vážený soudruhu, vážená soudružko, vážení soudruzi a soudružky! Upravte si podle rohlaví jednotlivých přítomných. - To považuji za nutné předeslat, než si osvětlíme hlubší a širší dosah celé záležitosti. Stojí za uváženou formulovati daleko přesněji naše tužby a problémy; k nim patří dozajista svým významem i thema našeho dnešního rokování. Je správné, že byla tato otázka vůbec nanesena, a proto je jí nutno vyhodnotit a tudíž i nanést správně zaměřenou odpověď. Protože jsme však cílevědomě a kolektivně vysledovali semknutost všech jevů se vším, je i zásadné odpověď v jádru a v kořeni otázky hlavní, v rozvoji a lepším uspořádání všech předpokladů. V závěru tu nanášším bez fráze a bez všeobecných citací a konstatuji: Stojí před námi ještě mnoho problémů. Tak musíme chápat tuto otázku a vidět její hlavní příčiny s této strany. Nicméně jsme si problém vydiskutovali a můžeme být jen rádi, že v poslední době je se s těmito závažnými perspektivami zabýváno. Konečné

tu nanáším, nanáším, nanáším, nanáším -

Průvodce /hledá vypinač, referent pořád nanáší/. Kde se to vypíná? Vypněte proud! Už to všechno vyčerpal! -

- o 0 o -

AUTOR (před oponou).
Panu Čančíkovi jsme telefonovali teprve večer. Je prosím - přítomen? V domě slíbili, že mu náš vzkaz vyřídí. - Buďto se ještě nevrátil - nebo zapomněli. Je tu - prosím - pan Čančík? Jinak budeme pokračovat dalším obrazem. Nemá-li ovšem někdo jiný nějaké připomínky. Nikdo - tam se někdo hlásí - prosím -

NEZNÁMÝ Já jenom bych rád použil téhle příležitosti ...

AUTOR Prosím - klidně. Viděl jste předcházející obraz -

NEZNÁMÝ Viděl. Já myslím, že to tak nějak je. Znám moc referentů a některým nechybí vůbec nic jiného, než do nich házet ty pětadvacetníky, jako do toho, jak vynalezl ten - já si na jméno nevzpomenu, však vy víte - ten holič -

AUTOR Čančík - Josef Čančík -

NEZNÁMÝ Ten - když jste říkal, že se jako může přinést nějaká čistě svoje připomínka, proto jsem přišel -

AUTOR Ale proč ne - máte tribunu otevřenou -

NEZNÁMÝ Já jsem Valenta a bydlím ve Střešovicích. Mám dvougarsoniéru -

AUTOR Tak dokladně jste ani nemusel, pane Valento. A co byste nám chtěl pěkného povědět. Nedejte se zmýlit, že se na vás hlediště dívá. Jen s tím ven -

NEZNÁMÝ To se mi právě hodí, že je tu dost lidí. Ať to slyší, věci to jenom prospěje -

AUTOR Mámo na to ovšem jenom tři minuty, pane Valento. Režie je přísná.

NEZNÁMÝ A to jo, budu hotov v cuku letu. Jestlipak je tu někdo ze Smíchova. -

AUTOR Máte zřejmě něco konkretního se smíchovskými referenty?

NEZNÁMÝ To ani ne. Já bydlím ve Střešovicích -

AUTOR Máte dvougarsoniéru -

neznámý — Právě - a rád bych ji vyměnil za kuchyň a dva pokoje. Kdyby to bylo možné na Smíchově, vážení - dvougarsoniéra je velmi pěkná, je to v zahradě, ústřední topení, přijdete si tam na nějakou tu švestku, domácí je sice bručoun, ale toho si nemusíte všímat. A je to laciný - já se jmenuju Valenta Karel, Střešovice, Zahradní 128 - tak vám mockrát děkuju - já jsem původně chtěl dávat inserát - tady se taky dozví dost lidí -

Autor — Ke scéně nemáte nic -

Neznámý — Jako k tomu divadlu - to se mi líbilo. Mě tady máte dost často - jenže nikdy se mi to nepovedlo, jako dneska - a potřeboval bych to. Loni jsem na příklad shánél kupce na dámské kolo - tak vám ještě jednou děkuju a kdyby se někdo přihlásil - Zahradní 128 - kudy se odchází -

Autor — Tudy - říkal jste ústřední topení -

Neznámý — Ano - ústřední topení a laciný -

Autor — Počkejte na mě po představení - ale já jsem z Karlína!

/Odejdou./

- o O o -

III.

NEŽ HO PÍCHLI.

olorovaný lept zachycující velké thema, jež často hýbe plánem.

OSOBY:

Palivec, hospodář
Palivcová
Fejta
Palivec, bratr hospodáře
Vokoun
Králíček

Místo děje: dvorek Palivcovy usedlosti.

PALIVCOVÁ A vážně to nemuže prasknout?

PALIVEC Co pořád bláznís? Tři dni jsem si naříkal. Povídám: jo, kamarádi, nejde to. Stárneme. Hřbet bolí. Oni litovali, radili obklad s petrolejem a takové mediciny. Když jsem jim včera povídal: kamarádi, kdybych zejtra nepřišel, ležím - byli jako zařezaný - už bude ta voda -

Palivcová Já ti mám takovou starost! Ten řezník je šikovnej?

Palivec Fejta? Moc šikovnej. Jemnej kluk. Řeklo by se básník v řeznickým. A prasknout nemuže nic. Fejta si vzal dneska volno na závratě. Koření stačí?

Palivcová Stačí - mně chtěli dělat taky v dílně potíže.

Palivec Měla jsi jít na to rovnou, jak jsem ti radil... Tři dny si naříkat.

Palivcová Hřbet - to je u ženský takový divný -

Palivec To nemusel bejt hřbet. Třeba závratě -

Palivcová Dala jsem si hučení. Do hlavy ti nikdo nevidí, ať se kouká třeba dalekohledem. - Tak to nemůže prasknout, vid -

Palivec Nikdo o tom neví, je to mezi námi.

Palivcová Náš Polda ti ale napsal k svátku...

Palivec No a -

Palivcová Tak jsem mu taky napsala -

Palivec O zabijačce?

Palivcová Myslela jsem si, kdyby jel okolo - polívky bude dost a on rád -

Palivec Náš Véna tě taky nechal pozdravovat, když jsem se u nich tenkrát stavěl...

Palivcová Ty jsi pozval Vénu! - A v práci to nemůže prasknout, vid -

Palivec Pro jeden den se to nezboří u nás ani u vás. Jedna šichta. Prase nebude přece čekat. Zabijeme a zase s chutí do práce. Vždyt jsem měl minulý měsíc vynecháno jenom devět dní.

Dvakrát jsem měl hrbet, to jak jsme přivezli uhlí, jednou tlačení na prsou, když jsme vozili se Záhoříkem tu močůvku, dvakrát šuby, když jsme rezali u Navrátila ty trámky, jednou břicho na rytí zahrady, svalový reuma bylo třikrát na kopání bazénu u Moráviků. Víc toho nebylo. No - a tenhle měsíc jednou koleno na bílení a teď ten hrbet na prase.

Palivcová — Ale máš teprve čtvrtého -

Palivec — Qvšem v novém měsíci. Nesmíš zapomínat. Řezník, je tady - tak máme - vodu, ať to lítá.

PEJTA — Dobré ráno.

Palivec — Buď zdráv, kamaráde. Nože nabroušeny - mrknu na plotnu.
/Odejde./

Pejta — Kvůli tobě, milý kamaráde. Jedině kvůli tobě.

Palivcová — Neviděl vás nikdo? My jsme ani nikomu nepsali, nikoho jsme nezvali. Člověk nikdy neví -

Pejta — Prošel jsem jako paprseček. Nikde ani človíčka. Nože jsem brousil dlouho do noci. A tak mi přišly líto.

Palivcová — Zástěru máte svou?

Pejta — To je jediné, co si ponechám, paní Palivcová. Jinak všechno od řemesla musí z domu. Já když třeba vidím tu kolíbku, kterou jsem rozsekal 890 dvoumetrákových vepřů, tak bych plakal. Bože, bože! Vepř si hrajo, rohná, bezstarostně pobíhá. Já přijdu, je slunečný den a já ho bacím. Proč? Udělalo mi to prase něco? Ublížilo mi? A já míval štěstí vždy na velké vepře. My řezníci máme srdce tvrdý, ale měkký, píchnout, říznout, to jo, ale trápit - to nikdy! Chcípáky jsem netlouk. Ty mi vždycky přišli tak líto -

Palivcová — Náš je moc pěkný -

Pejta — Já jsem to Palivcovi řekl, jedině kvůli tomu praseti to dělám, paní Palivcová, že je pěkné, velké kusy - ano - drobné chudáky - ne -

Palivcová — Opravdu je ve vás něco takového jemného -

Fejta — Co jste říkala, ano, jemného. Chtěli mě do Masny, ale já jsem si vždycky přál mít svůj krám. Po levé straně půlka velkého bagouna, na pravo čtvrtka hovězího. Před krámem vysázený šeřík. Takový vonavý. Řeknu vám, já nesmím vidět řeznického psa! Popadne mě taková lítost, opuštěnost -

PALIVEC — /nakoukne/.. Voda se vaří. Hoď se do pucu, tak zástěrku a začínáme -

Palivcová — Nemůže to prasknout?

Fejta — Všechno je doufám přihlášené -

Palivec — Všechno.

Fejta — Jinak já už neřeznicím. Kvůli tobě, jedině kvůli tobě, kamaráde. Zaučil jsi mě na soustruhu. Tak ti to odvedu v zabijačce. Udělám ti tlačenku a prejt, jako bych dělal sobě. Ve svém krámku se šeříkem -

Palivcová — Já si myslím, ty závratě, aby z toho nebolela hlava -

Fejta — Závratě mám, to musejí kamarádi uznat. A že jdu zabíjet, to se nikomu na nos, paní Palivcová, nevěsí - sekerečku - tak.
/Vleze do chlívka, Palivec jde pro železnák s horkou vodou./

Palivcová — A kdybyste pamatoval na dvoje jitrnice. My vždycky jako hloupí všechny poctivé a dostáváme samou housku -

Fejta — Prase podle mého gusta. Široké v plecích - modré oči. Upřímné. To by se lidi zastavovali u krámu, kdyby půlka visela po levé straně, paní Palivcová -

Palivcová — Copak -

Fejta — Mně je ho líto -

Palivcová — Jen mu ji dejte. Zdržovat to nemůžeme. Můj si vzal dneska volno na hřbet. Já na hlavu. Kdovíco bude zejtra, at to máme raději s krku -

PALIVEC — /nese železňák/.

Vodička, vodička - mámo, hrnec na krev -

/vejde s K r á l í č k e m/.

VOKOUN — Fando - Fanynko - to jsem rád, že tě zase vidím. Tak kolik váží? Buď zdráv, švagře - to jsem se na vás těšil - dneska máme hezky, že jo? To zabíjíte letos po prvé? Nebo jste si už dopřáli - jen si dopřejte - dopřejte, vepřová, to je naše národní jídlo - toho kufru se nelekejte. To jen, aby bylo něco do ruky.

Palivec — Jedeš okolo?

Vokoun — Ne - k vám. Tady pán mě doved. Už jsem tu nebyl, ani nepamatuju a že prý jde taky k vám -

Palivec — To je přece Králíček. Od nás. To je, Fanynko - Toník Králíček - copak Toníku -

KRÁLÍČEK — Vzala mě nějak hlava - povídám, projdu se, snad to přejde -

Palivec — Hlava, to je neřád - jen se šetřit, Králíčku -

Králíček — Povídám - mrknu se na Palivce. Tak - ze zájmu. A vy nemáte čas -

Palivcová — Na venku je pořád co dělat -.
/K Palivcovi./
Je pozvanej -

Palivec — /jako když neslyší, zařizuje sám/.
Máš recht, Králíčku, s hlavou nejsou špásy - chtěl jsem ti zejtra přinést jitrnici - to víš - jitrnice - žadnej cajk - ale když už jsi tady, sníš to mezi námi. Ona tě ta hlava dřív přejde -

Palivcová — Pojďte, odložte si -

Vokoun — /otvírá chlívek/.
Prase je veliký -

/Vyleze F e j t a./

FEJTA — Je takový přítulný. Modroočka. Králíček - nazdar, kamaráde - poslyš, nechtěl bys mu dát ránu -

Králíček — Komu -

Fejta — Vepříkovi. Mně je ho líto -

Králíček — Netrefím se a co potom -

Vokoun — Když jako Fanynka napsala, že zabíjíte, povídám, podívám se na ně - co člověk na tom světě má kromě těch přátelských vztahů - musíme se, švagře, častěji navštěvovat -. Kdyby zase něco bylo, tak jen, Fanynko, napiš - hned přijedu. - Kvůli jedné šichtě se kola dějin nezastaví. Mě mají náhodou na závodě rádi -

Fejta — Mě taky mají. Jenže já si nemůžu zvyknout. Já chtěl mít vždycky krám -

Králíček — Já jsem si zase myslel, že musím být notářem. Taky se mi to nepovedlo -

Vokoun — Chtěl jsem taky vzít děti -

Palivcová — To jsi klidně mohl -

Fejta — Prase je veliké -

Vokoun — Mě mají náhodou na závodě moc rádi. Tahali mě pryč, ale ředitel by mě nedal za živé prase. Beze mne nedá ránu. Když jsem dneska chtěl přijít, musel jsem udělat kyselej obličej a naříkat. Povídám, brzlík se ozval a zůstanu doma. - Fanynko, dobře vypadáš. Švagře - tobě svědčí - tak si odložíme, kdypak bude polívčička -

Králíček — Nemáte prášek? Hlava bolí jako střep -.

/Všichni odcházejí, Fejta zůstává./

Fejta — Kdo mu ji dá. Je takové přítulné. Voní -

VÉNA — /vtrhne s batohem/.
Sláva! Zabíjí se tu! Původně jsem myslel, že je to zase špás. Jednou nás sem vytáh Pepa a prase mu do rána vypili. Já jsem Palivec, bratr hospodáře.

Fejta — Fejta.

Véna — Řezník -

Fejta — Bejval -

Véna — To jsem si vždycky přál. Já mám totiž pěknou ránu -

Fejta — A nedal byste mu ji -

Véna — Komu -

Fejta — Vepři - já nemohu.

Véna — Třeba dvě. A jakou mu ji ušiju. To víte, z kovárny. Nejlepší pracovník. Nejlepší zrovna ne, ale z nejlepšího družstva. Kolektivu - rozumějte. Teď už tam vlastně nejsem. Rozešli jsme se. Takové soukromé věci. Kdo vám bude prát střeva?

Fejta — Asi paní Palivcová -

Véna — To mohl hospodář napsat a mohla přijet Růžena. Růžena by přijela. Růžena má velké možnosti. Mně třeba dělá potíže udělat si volno. Růženě ne. Ona udělá takový outrpný obličej a fraj, jak si vzpomene.

Fejta — Dělají teďka drahoty.

Véna — Jenže já na ně vyzrál. Omdlel jsem. Kecnul jsem sebou jako špalek. Všichni vyděšeni, polejvali mě. Prosím, člověk musí přinést nějakou oběť a pak si se mnou nevěděli rady, když mě jako přivedli k sobě. Nikdo nevěděl, na co mi má maknout, protože já jsem si začal bědovat na krvinky. Na krvinky - já jsem tu na krvinky.

Fejta — Já jsem tu na závratě -

Véna — Kdybyste mi takhle ulil kousek na sulc - on by hospodář nic neřek - ale proč - no, řeknete - a teď musím pozdravit bratra a švagrovou. - Škoda, mohla přijet Růžena. Ta by vám vyprala střeva. -

/Odchází./

Fejta — Po levé straně půlka bagouna. V krámě kachlíčky - šeřík by voněl a lidi by se zastavovali. Fejta má nejkrásnější maso na celém okrese. - Fejta má samé pěkné kusy. Fejta má největší vepřové hlavy! Fejta má nejkrásnější telecí nožky. Fejta má nejlepší zadní hovězí! A šeřík by voněl před krámem. Bylo by nám tolik dobře. - Na závratě by si člověk nevzpomněl. -

/Řev, smích./

Už mě netrapte a dejte mu poslední ránu!

A víckrát nejdu zabíjet. Já jen kvůli Palivcovi!

/Vybíhají z domu všichni./

Voda stydne a mne je ho líto -

PALIVEC /se směje, všichni za ním, všichni se smějí/.
Začneme, neboj se, Fejto! Teď se podrž - švagr je tu na brzlík -

VOKOUN /se směje/.
Jářku - brzlík se ozval a huby mají zavřený.

Palivec Žena je tu na hučení - já na hřbet - Fejta - řeznickej - na závratě. A nejlepší si to vybral brácha. Ten je tu na krvinky -
/ke Králíčkovi, který se posadil na špalek a zapíjí prášek proti bolení hlavy/
a na co tebe pustili, kamarádíčku - na hlavu?

KRÁLÍČEK Ne -. Na kontrolu - na kontrolu nemocných -

- o O o -

Píseň před oponou /místo dohry/

I. K vepři že se sluší zelí,
v distribuci nevěděli.
Z jara, když se zelí chtělo,
nedočkalo se ho tělo.

Refrén:

Kde to vězí? Já se ptám,
kde je ten pes zakopán.
Kde to vězí? Já se ptám,
kde je ten pes zakopán.

II Úžasní jsme ve fotbale
mistři, borci a tak dále.
Jenom se nám hra nedaří,
přijedou-li k nám Madaři.

Refrén:

Kde to vězí?

III. Z auta zmizel šroubek malý,
který dříve prodávali.
Dnes řekli, když jsem se zlobil,
kupte celý automobil.

Refrén:

Kde to vězí?

IV. V Jirkově na státním statku
bývá pořád hodně zmatků.
V týdnu - až se srdce hnulo,
přes sto ovcí uhynulo.

Refrén:

Kde to vězí?

V. Jeden ředitel, co kradl,
jen tak, že zle nedopadl.
Nejdřív bylo zajištění,
pak se dočkal povýšení.

Refrén:

Kde to vězí?

/Hudbu složil E.F.Burian./

- o O o -

IV.

C O N E V Ě D Ě L - N E P O V Ě D Ě L.

Ilustrace k chystané publikaci o bdělosti a ostražitosti.

O S O B Y:

Referent Poplašný

Kadeřábek

Zřízenec

Místo děje: kancelář referenta Poplašného v prověřovacím oddělení.

POPLAŠNÝ /sedí za stolem, spí, přijdou dva stěhováci, odnesou stůl, zazvoní telefon/. Lidi - lidi - nedělejte hlouposti - to přestává legrace. Tady se krade -.

/Telefon./

Prosím, Poplašný. Prověřovací oddělení. - Soudružko, nezlob se, nejde to. - Já ti budu vykládat do telefonu - jestli je v mé kanceláři koberec. - Žlutý stůl jsi neviděla? Můj stůl - zmizel. Jestli je to hloupost nebo ne, to musím vědět já. Jsou věci, které mohu a jsou věci, které nemohu. - Mně - o puntíčkářství? - Že ti to doposavad všude řekli? Tak to ne! Opatrnosti nikdy nezbývá. Že mám v kanceláři koberec - to se jen tak nepovídá. Někdo to zaslechne a řekne si, když má v kanceláři koberec, projednávají se u něho důvěrné věci. Protože koberec všechno tlumí. A kde se projednávají důvěrné věci - že tě to nezajímá. - Mám koberec, mám. Ale to nebudu nikomu do telefonu povídat. - No tak - zavěsila. - To víš - dneska koberec a zítra - to tak - tadyhle - kdo si bez dovolení vypůjčil ten stůl.

/Klepání na dveře./

Vstupte!

/Předtím schová všechny spisy, překontroluje, zda je pancéřová skříň zavřena./

KADEŘÁBEK /pomalu vstoupí/. Dobrý den -

Poplašný Posaďte se, co si přejete?

Kadeřábek Jsem Kadeřábek - jste soudruh Poplašný -

Poplašný Hledáte jeho osobně?

Kadeřábek Ano - osobně.

Poplašný Co mu chcete?

Kadeřábek Přicházím o radu -

Poplašný A v jaké záležitosti -

Kadeřábek Napsal jsem takovou povídku -

Poplašný Známe, známe. Dotýkáte se v ní choulostivých

věcí.

Kadeřábek — Ne -

Poplašný — Nezapírejte! Přiznejte se!

Kadeřábek — Vlastně - trochu ano -

Poplašný — Poplašný jsem já - kde je povídka -

Kadeřábek — Povídka je celkem nezávadná -

Poplašný — Podle vašeho!

Kadeřábek — Líčí prostý život na naší vesnici.

Poplašný — Je na té vesnici mužské obyvatelstvo?

Kadeřábek — Je. To prosím je.

Poplašný — Výslovně o tom píšete? Z toho se dá mnoho odvodit. Třeba kolik je tam záložních vojínů -

Kadeřábek — Zmiňuji se o mužském obyvatelstvu. Ale to jen tak na okraji.-

Poplašný — S tím musíme, příteli, velmi opatrně. Nedávno tu byl jeden mladík. S podobnou záležitostí. Také napsal příhodu z venkova a představte si, že tam doslova uváděl... Kdybych tu měl stůl, viděl byste. Ta zrádná věta mi však pevně utkvěla v mysli: Vzpomínal jsem na tebe, řekl František - to byl jako hrdina povídky - své Marii. A co dělá Ladislav, pořád má v hlavě ty své motory? - Samozřejmě, že jsem mu to nedoporučil.

Kadeřábek — Nedoporučil -.
/Dělá si poznámky./
Já mám v povídce také jednu takovou ošemetnou větu -

Poplašný — Sem s ní -

Kadeřábek — Myslel jsem -

Poplašný — Jste mladíček. Neumíte ještě odhadnout, čím můžete prospět a čím naříráváte záškodníkovi. - Tak kde máte tu zrádnou větičku - hm - "Kola těžkého vojenského automobilu odkrajovala kilometry karlovarské silnice. Náhle nad nimi zahučel motor stříbrného ptáka. A pak dlouho nic. Zase kola těžkého vojenské-

ho automobilu odkrajovala kilometry karlovarské silnice." - Jo, panečku! Na to jsou, přítelíčku, železa!

Jinak už tam není ani slovo -

Ani slovo. Vy jste dobrý. To, co jste napsal, stačí na celou rodinu. Na rodokmen. To je, jako kdybyste prozradil, že máme naše největší ložiska nafty, o kterých ještě vůbec nikdo z veřejnosti neví, v Plátěníkově. Škoda, že tu nemám ten stůl...

Ale to já prosím nevím -

To je jasné, že to nevíte. To vase bych kvalifikoval ještě výš. Řekl bych, to je totéž, jako byste vyzradil včerejší noční velké vojenské cvičení u Neumětel -

Ale to já taky, prosím, vůbec nevím -

Bodejť byste věděl. Je to naprosto důvěrné. Tajné, tajné, člověče. A vy si klidně přijdete, jako když spadnete s měsíce - kola těžkého automobilu. To už byste mohl klidně napsat, jak mi vyprávěl jiný kolega, že v Bohdanči jeden hodinář objevil hmotu, která nehoří, nevoní, ve vodě se nerozpouští, kdybych tu měl ten stůl... Bude se jí pravděpodobně používat jako přísady k výrobě eutinbalu -

Já prosím ale nevím, co je to eutinbal -

Eutinbal je látka nesmírné důležitosti. Používá se jí hlavně ve zbrojním průmyslu. Eutinbal naproti hmotě, kterou objevil ten hodinář v Bohdanči, naprosto lehce shoří, voní tak trochu po jahodách, ve vodě je úplně rozpustná. Takže její upotřebení ve zbrojním průmyslu je celkem výhodné, jen musí být opatřena proti vlivu deště, protože jak jsem již řekl - to si prosím poznamenejte zvlášť - ve vodě se rozpouští -. S takovými věcmi lidi přicházejí a ty by chtěli pouštět ven. Nemají vůbec ponětí, co prozrazují, do jakého nebezpečenství vydávají vás, mne, sebe, nás všechny. Prosím, on si troufne psát o eutinbalu -

A kde se vlastně ten eutinbal nachází -

To tam také málem prozradil. Na štěstí neměl

přesné informace.

deřábek — Nemáte kousíček po ruce -

plašný — Čeho -

deřábek — Toho cutinbalu -

plašný — Mám - kdybych tu měl ten stůl - okamžik - podíváme se po kapsičkách - tady - ale je to ten nejsilnější, který už se nedělá. Ten z těch devatenácti dílů živočišného uhlí. A to chtěl pustit do světa. Tak se nedivte, že musí být člověk jako ostříž. Kousek si můžete vzít, ale nic o tom nepište. Je to celkem tajná záležitost.

deřábek — Člověk si ani neuvědomuje, jakou by mohl ztropit patálii -

plašný — Od toho jsem tu já, abych tomu zabránil. Jako jsem nepustil, že se staví na ubočí Kunetické hory velká hydrocentrála, tak nepustím, ani ty vaše zrádné věci, které jsou na železa. Na železa povídám. Buďte rád, že jste padl do ruky mné.

deřábek — A to je to opravdu tak závadné -

plašný — Jak vy tomu šetrně říkáte. Závadné - já vám to rozeberu slovo po slovu. To je několik závažných vyzrazení! - Tak hned - „kola těžkého vojenského automobilu". - Jak vy rafinovaně ukazujete všem, že vojenské automobily jsou těžké. Jak vy ještě rafinovaněji podtrhujete, že právě těžké automobily jsou vojenské. Náhle nad nimi zahučel motor stříbrného ptáka. Co to má být -

deřábek — Letadlo. Přelétlo letadlo.

plašný — Jako se ptám já, tak se budou ptát i tisíce čtenářů. Strkáte každému pod nos, že přelétlo letadlo. Mne to napadlo hned po prvním čtení.

deřábek — Já to, prosím, vyškrtnu -

plašný — Velmi jednoduché. Já to prosím vyškrtnu - co ta další myšlenka! A pak dlouho nic. - Úplně dáváte do rukou časový rozvrh. To je přece jednoduché. Počká si, až kola těžkého vojenského automobilu odkrájejí kilometry karlovarské silnice a pak - jo - počká si

na stříbrného ptáka, ale pak už mu nic nestojí v cestě, protože vy mu jasně napovídáte - a pak dlouho nic. -

ederábek — A to jsem ještě chtěl k povídce dát tento obrázek -

oplašný — Ukažte! Vy jste se zbláznil! Těžký vojenský automobil - a s vojáky -

ederábek — Měl být právě pod textem, kde se říká, že „kola odkrajovala" -

oplašný — Tak to přestává všechno. Kde jste k tomu obrázku přišel? Číhal jste s fotografickým aparátem za vojenskou kolonou, co? Vy - vy - mluvte - ale já s vami zatočím - kam jste se vloupal s fotografickým aparátem -

ederábek — Ten obrázek - ten obrázek mi opatřil můj kamarád -

oplašný — Jmenujte toho zločince, jmenujte všechny své společníky!

ederábek — Josef Kudrna a přefotografoval to ze sovětského obrázkového časopisu. Bylo prý to v reportáži o vojenské přehlídce 9.května. -

oplašný — Ukažte!

/Obrátí./

Nu ovšem. Ten obrázek jsem sám doporučil - zkoušel jsem vás. Bdělosti a ostražitosti nikdy nezbývá - tiskněte - tisknete obrázek a zrovna pod ten text -

TĚHOVÁK — /vejdou se stolem/.

Tady je to -

oplašný — To je můj stul -

Stehovák — Nezlobte se. Slečinka zbabrala žádanku. A tady jsou ty lejstra. Museli jsme jeho otevřít. Plnej se nedá stěhovat - budte zdráv, šéfe -

/Odcházejí./

oplašný — /se hrabe v lejstrech/.

To je materiáleček - po tom by chňapli, jenže u mě je jako v trezoru -

Kadeřábek /také přehrabuje/.
Plánek hydrocentrály -

Poplašný Tady to máte - u mě se nic neztratí - tady je schema výroby eutinbalu - ale kde je -

Kadeřábek Chybí něco -

Poplašný Není tu - není tu - výkres toho nového automatu -

Kadeřábek Pro Krista - aby se tak dostal někomu do rukou -

Poplašný Nestrachujte se, mladý muži - na štěstí to byly kopie, originál - ten je v pancéřové skříni - člověk musí být ostražitý -

- o 0 o -

/před oponou - se zápisníkem/.

AUTOR — Je tu, prosím, pan Poplašný? Včera slíbil...

POPLAŠNÝ — Tak podívejte se, já začnu sám. Nemohli bychom jít někam stranou?

Autor — Já nevím, ale myslím, že snad ne. Za námi se přestavuje, v kuřárně je plno lidí, co nevydrželi první obraz, do šatny nemůžeme...

Poplašný — Chci s vámi totiž mluvit důvěrně...

Autor — Nejdříve ovšem, kdybyste se obtěžoval a vyjádřil se k tomu, co jste viděl...

Poplašný — Předně. Z toho, že jste vyzradil mnohé věci, které jste načerpal z rozhovoru se mnou, budou vyvozeny patřičné uzávěry. Já vás upozorňuji, že na jednotlivosti... upozorňuji, na jednotlivosti... jsou železa. Člověče, co vás to napadlo...

Autor — Měl jsem v plánu napsat takový krátký výstup o bdělosti a ostražitosti.

Poplašný — To se vám povedlo. A co vám z toho vyšlo -

Autor — Domnívám se, že se ještě hodně jedná neopatrně. Cenné informace se dostávají k uším, které by je neměly slyšet.

Poplašný — Správně to říkáte. Vy jste se však dopustil něčeho... a to mi tady každý dosvědčí... na co jsou železa.

Autor — Chtěl jsem tím říct...

Poplašný — Já vám řeknu, co jste chtěl říci. Chtěl jste vyzvonit detailní složení pertonalu...

Autor — Pertonalu -

Poplašný — Jen se nedělejte. Každé malé dítě ví, že žádný eutinbal, o kterém tak široce vykládáte a který mi v tom vašem, já nevím, jak to nazvat - divadlo to rozhodně není, protože já už jsem byl jednou v divadle. Já vím, jak divadlo vypadá a taky jsem hrál. A hráli jsme jiné kousky - tak to chci říct. Každé malé dítě ví, že žádný eutinbal neexistuje, že je to pertonal.

Autor — Pst -

oplašný — Je vám to nepříjemné, co -. Je to nejzajímavější objev poslední doby -

utor — Pst - ne, tady ne - pojďme někam stranou, snad už se kuřárna vyprázdnila -

oplašný — A dejte si, člověče, pozor. Prozrazujete věci, na které jsou železa - ještě štěstí, že jste se nerozepsal o tom pertonalu přímo. To je totiž látka, která...

/Odcházejí./

- o O o -

V.

K D O K P Y T L Ů M ?

Velká nástěnná malba.

O S O B Y:

Minařík
Zelinka
Antošová
Nenáhlo
Pazdeří
Kabíček
Trojan
Evička
Bleskomalíř
Kytarista
Bouzek

Místo děje: český venkov v době žní.

ANTOŠOVÁ Dvaadvacet let už dávám do párovky. Tohle jsem ještě nezažila. Je to ostuda -

ZELINKA Na mne se nemůže víc chtít. Já jsem tu vedenej jako strojník -

Antošová Pořád - letos naposled s párovkou. Napřesrok má družstvo kombajn. Jenže k párovce jsou potřeba lidi -

Zelinka Hlavně k pytlům. Chvíli se člověk nevzpírá, ale pořád? Jednou jsem tu vedenej jako strojník -

Antošová Žně se nekoukají, jestli je někdo makovej nebo s povidlama -. A pak nesnesu, když není do čeho píchnout.

Zelinka Antošová! Mne přece nemusíš agitovat. Záleží na každém zrnu, jsou to mírové žně, já to znám. Ale kdo bude lifrovat pytle? Sám to neodtahám. Já jsem přece vedenej jako strojník. Někde mám pod pytlama aktovku se svačinou a nemukám. Mám uvědomění -

Antošová V Novosedlicích počítají, že budou mít zítra všechno vymlácené. Pozítří chtějí odevzdat. Slavnostní dopis, první na okrese - a my zase jako vždycky. Až když je druhým dlouhá chvíle.

Zelinka Dopoledne jsi tu byla ty, Minařík a já. Ty dáváš do párovky, Minařík má evidenci, slámu, má toho dost. K pytlům nikdo, tak to zbylo na mne. Ale já jsem přece vedenej jako strojník -

Antošová Kdyby nešlo o družstvo, vem to ďas -. Člověk tu civí, píchnout není do čeho -

Zelinka A to máš pravdu. Já už něco ve světě viděl. A věříš tomu, Antošová, že jsem vždycky nebyl vedenej jako vyučenej - mockrát jsem byl rád, že mě vůbec vedli. Přijdu do družstva a od prvního okamžiku jsem vedenej jako strojník. K pytlum je potřeba. Je nouze, vypomůžu. Jinak si ale, Antošová, myslím, že jsem -

MINAŘÍK /vběhne/.
Připravte se, za chvíli je tu posila. Patronátní závod se rozhoupal. Posílá na žně brigádu -